Lietas Nr. C33463416
Lietas arhīva Nr. C-4634-16/3

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2016.gada 18.aprīlī

Rīgas rajona tiesa šādā sastāvā
tiesnese I.Čudina,
ar sekretāri R.Froļenkovu,
atklātā tiesas sēdē izskatot civillietu /pers. C/ prasībā pret /pers. D/ par uzturlīdzekļu piedziņu un uzturlīdzekļu piedziņas izbeigšanu,

konstatēja

2016.gada 9.februārī, 2016.gada 1.martā precizējot, Rīgas rajona tiesā iesniegts prasītāja /pers. C/ prasības pieteikums pret atbildētāju /pers. D/ par uzturlīdzekļu piedziņu un uzturlīdzekļu piedziņas izbeigšanu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka pusēm ir kopīgs bērns - /datums/dzimušais /pers. E/. Puses dzīvo šķirti. Bērns līdz 2014.gada aprīlim dzīvoja ar atbildētāju un uzturlīdzekļi bērna uzturam piedzīti no prasītāja par labu atbildētājai ar Rīgas apgabaltiesas 2005.gada 27.jūnija spriedumu. Ar Rīgas apgabaltiesas 2008.gada 16.jūnija un 2011.gada 20.maija spriedumiem uzturlīdzekļi tika palielināti. Līdz 2014.gada 31.jūlijam uzturlīdzekļi tika maksāti no Uzturlīdzekļu garantijas fonda līdzekļiem. Uzturlīdzekļu garantijas fonda administrācija ar 2014.gada 9.septembra lēmumu Nr.1-8/42692-5442 izbeidza uzturlīdzekļu izmaksu atbildētājai, jo iesniedzējs faktiski neaprūpē bērnu.

No 2014.gada aprīļa bērns dzīvo kopā ar prasītāju, prasītāja dzīvesvietā Aglonas novadā un atrodas prasītāja ikdienas aizgādībā. Prasītājs savu iespēju robežās nodrošina bērnu uzturēšanu, bet līdzekļi ir nepietiekami. Atbildētāja bērna uzturēšanā nepiedalās, atbildētājai nav tiesiska pamata saņemt uzturlīdzekļus bērna uzturam, jo bērns neatrodas viņas aprūpē. Ar Preiļu rajona tiesas 2016.gada 12.janvāra spriedumu tika noteikta saskarsmes tiesību izmantošanas kārtība atbildētājai ar bērnu, kurā tika konstatēts, ka bērna dzīvesvieta ir ar prasītāju Aglonas novadā.

Pamatojoties uz Civillikuma 179.panta piekto daļu, Civilprocesa likuma 1.pantu, 43.panta pirmās daļas 3.punktu un ceturto daļu, tiek lūgts tiesu izbeigt uzturlīdzekļu piedziņu pēc Rīgas rajona tiesas 2011.gada 20.maija sprieduma lietā Nr.C33308611, ar kuru no prasītāja par labu atbildētājai piedzīti uzturlīdzekļi bērna uzturam 60,00 Ls apmērā katru mēnesi no 2011.gada 7.februāra līdz bērna pilngadībai, par ko izsniegts izpildu raksts, ar pieteikuma iesniegšanas datumu tiesā; atsaukt izpildu rakstu par uzturlīdzekļu piedziņu no prasītāja par labu atbildētājai bērna uzturam 60,00 Ls apmērā katru mēnesi no 2011.gada 7.februāra līdz bērna pilngadībai, kas izsniegts pamatojoties uz Rīgas rajona tiesas 2011.gada 20.maija sprieduma lietā Nr.C33308611, pēc tā izpildes; piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam uzturlīdzekļus bērna uzturam 30% apmērā no valstī noteiktās minimālās darba algas mēnesī, no pieteikuma izsniegšanas tiesā līdz bērna pilngadībai.

Par celto prasību atbildētāja 2016.gada 23.martā iesniegusi rakstveida paskaidrojumus, norādot, ka prasību neatzīst un lūdz tiesu to noraidīt, paskaidrojot, ka starp pusēm pastāv domstarpības bērna aprūpes jautājumu ietvaros, ieskaitot uzturlīdzekļus. Bērns piedzima 2001.gada 30.aprīlī. Ar Rīgas rajona tiesas 2005.gada 27.jūnija spriedumu lietā Nr.C33066605 no prasītāja tika piespriesti minimālie uzturlīdzekļi dēla uzturam 25 latu apmērā ik mēnesi. Toreiz bērns dzīvoja pie atbildētājas un atbildētāja viņu nodrošināju ar visu nepieciešamo. Ar 2008.gada 16.jūnija tiesas spriedumu lietā Nr.C33087008 uzturlīdzekļu summa tika noteikta no 2008.gada 23.janvāra līdz 2008.gada 30.aprīlim 40 latu apmērā, bet no 2008.gada 1.maija līdz dēla pilngadībai- 48 latu apmērā. Kopš 2006.gada prasītājs nav maksājis uzturlīdzekļus bērna uzturam. Tā kā prasītājs dēla uzturam uzturlīdzekļus nemaksāja, tos daļējā apmērā maksāja valsts no Uzturlīdzekļu garantiju fonda. Ar Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijas 2009.gada 27.novembra lēmumu no 2009.gada 19.novembra atbildētājai tika izmaksāti dēla uzturam uzturlīdzekļi prasītāja vietā 48 lati ik mēnesi. Ar Rīgas rajona tiesas 2011.gada 20.maija spriedumu, kurš stājies likumīgā spēkā 2011.gada 22.jūnijā, tiesa piedzina no prasītāja uzturlīdzekļus bērna uzturam 60 latus mēnesī, sākot no 2011.gada 7.februāra līdz bērna pilngadībai.

Kopš 2014.gada Lieldienu brīvdienām bērns dzīvo pie prasītāja. Kopš bērns dzīvo pie prasītāja, viņš slikti mācās, mēdz gadīties piezīmes par sliktu uzvedību. Ir neattaisnotas kavējuma stundas. Atbildētāja bērnam pāris reizes naudu, kā arī atbildētāja to sūtījusi caur pastu. Attālums starp atbildētāju un bērnu ir ļoti liels, atbildētājai vēl ir divi bērni, tāpēc bieži dēlu neizdodas apciemot. Savās mājās prasītājs atbildētāju nekad nav ielaidis, lai atbildētāja varētu pārliecināties, kā bērns dzīvo. Līdz šim ir bijis tā, ka tad, kad atbildētāja naudu bērnam pārskaita, tad bērns vairs negrib vai nevar ar atbildētāju satikties, bet, ja naudu atbildētāja atvedusi aploksnē, tad bērns ar atbildētāju satiekas un parunājās, lai tiktu pie naudas. Kopš bērns nedzīvo pie atbildētājas, atbildētāja vienalga piedalās bērna aprūpē- tad, kad viņam vajag naudu, viņš atbildētājai zvana, tad, kad viņam ir dzimšanas vai vārda dienas, vai kad ir kādi svētki, atbildētāja viņam dāvinu naudu vai nopērk kaut ko, kas viņam vajadzīgs. Atbildētāja uzskata, ka maksājot uzturlīdzekļus prasītājam, tā tiks tērēta viņa parādu segšanai, nevis bērna vajadzībām, tāpēc arī turpmāk vēlas pieturēties pie tādas kārtības, ka atbildētāja sagādā bērnam visu nepieciešamo tad, kad tas viņam vajadzīgs, nevis sniedzot atbalstu prasītāja vajadzību nodrošināšanā. Tā kā atbildētāja respektē bērna izvēli palikt dzīvot pie prasītāja, tad jau 2014.gada 8.septembrī atbildētāja pēc savas iniciatīvas iesniedza Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijā iesniegumu, lai pārtrauc izmaksāt uzturlīdzekļus sakarā ar to, ka bērns neatrodas atbildētājas aprūpē. Prasītājs 2015.gada 26.janvārī cēla tiesā maza apmēra prasību pret atbildētāju par uzturlīdzekļu piedziņu un ar Preiļu rajona tiesas 2015.gada 7.maija lēmumu lietā Nr.C25038215 tika izbeigta tiesvedība.

Atbildētāja lūdz tiesu ņemt vērā, ka prasītājam šobrīd pret valsti un atbildētāju ir izveidojies uzturlīdzekļu parāds: attiecībā pret atbildētāju tas ir 4469,81 eiro apmērā. Līdz ar to atbildētāja uzskata par netaisnīgu un nepamatotu prasītāja celto prasību, jo prasītājs pats attiecībā pret savu bērnu ir uzturlīdzekļu parādnieks, taču tagad tos pieprasa no atbildētājas. Starp pušu prasījumiem ir iespējams ieskaits, jo līdz bērna pilngadībai ir palikuši 3 gadi, tātad kopā 3996 eiro, kas ir daudz mazāka summa nekā tie nesamaksātie uzturlīdzekļi, kurus savam bērnam ir parādā pats prasītājs.

Atbildētāja paskaidrojumos atsaucas uz Civilprocesa likuma 132.panta pirmās daļas 5.punktu, 223.panta 3.punktu un 225.pantu un norāda, ka tiesvedība lietā ir izbeidzama, jo prasītājs ir zaudējis savas tiesības vērsties tiesā par vienu un to pašu jautājumu. Atbildētāja atsaucas uz Civilprocesa likuma 219.panta pirmās daļas 1.punktu un norāda, ka prasītāja prasība ir jāatstāj bez izskatīšanas, jo līdz prasības celšanai atbildētājs neko nav darījis, lai noregulētu strīdu ar atbildētāju.

Tiesas sēdē atbildētāja celto prasību neatzina un lūdza to noraidīt.

Uz tiesas sēdi prasītājs nebija ieradies, tiesā saņemts iesniegums, kurā lūgts atlikt lietas izskatīšanu. Ņemot vērā, ka no darbnespējas lapas neizriet, ka prasītājs būtu saslimis ar kādu slimību, kas liedza ierasties uz tiesas sēdi, vai, ka prasītājam būtu noteikts gultas režīms, tiesa prasītāja neierašanos atzina par neattaisnojošu un nolēma, lietu skatīt bez prasītāja klātbūtnes, atbilstoši Civilprocesa likuma 209.pantam.

Tiesa, noklausījusies tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, atzīst, ka prasība ir apmierināma.

Lietā nav strīda par to, ka puses ir /datums/dzimušā bērna /pers. E/ vecāki (lietas 7.lapa).

Tāpat lietā nav strīda par to, ka bērns no 2014.gada aprīļa atrodas prasītāja aprūpē un uzraudzībā, ko pierāda lietā noskaidrotais fakts, ka bērns dzīvo pie prasītāja.

Sakarā ar to, ka bērns dzīvo pie prasītāja, prasītājs cēlis tiesā prasību par uzturlīdzekļu piedziņu no atbildētājas un uzturlīdzekļu piedziņas izbeigšanu no prasītāja atbildētājas labā.

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta pirmo un otro daļu, vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu nebeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Civillikuma 179.panta piektā daļa paredz, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumi Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", paredz, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus katram bērnam no dzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumu Nr.656 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi", 2.punkts paredz, ka minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ir 370 *euro*.

Tādējādi, no atbildētājas prasītāja labā piedzenami uzturlīdzekļi bērna uzturam 111 *euro* apmērā no prasības celšanas brīža līdz bērna pilngadības sasniegšanai, bet ne mazāk kā Ministru kabineta valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmērā.

Ar Rīgas rajona tiesas 2011.gada 20.maija spriedumu lietā Nr.C33308611 atbildētājas prasībā pret prasītāju par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu no prasītāja par labu atbildētājai piedzīti uzturlīdzekļi bērna uzturam Ls 60,00 apmērā mēnesī sākot no 2011.gada 7.februāra līdz bērna pilngadībai, bet ne mazāk kā tas noteikts Ministru kabineta noteikumos Nr.348 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam".

Prasītājs ir lūdzis tiesu izbeigt uzturlīdzekļu piedziņu pēc minētā sprieduma ar pieteikuma iesniegšanas datumu tiesā, un atsaukt pamatojoties uz šo spriedumu, izsniegto izpildu rakstu pēc tā izpildes.

Tā kā lietā ir noskaidrots, ka bērns dzīvo pie prasītāja un atrodas prasītāja aprūpē un uzraudzībā, un tiesa ir nodibinājusi pamatu uzturlīdzekļu piedziņai no atbildētājas prasītāja labā, ir radies pamats uzturlīdzekļu piedziņas no prasītāja atbildētājas labā pamatojoties uz Rīgas rajona tiesas 2011.gada 20.maija spriedumu lietā Nr.C33308611 izbeigšanai ar šīs prasības celšanas brīdi – 2016.gada 9.februāri, ar minēto datumu izbeidzot uzturlīdzekļu piedziņu pēc izpildu rakstu, kas izdots pamatojoties uz Rīgas rajona tiesas 2011.gada 20.maija spriedumu lietā Nr.C33308611, pārtraucot periodisko maksājumu piedziņu pēc pilnīgas tā izpildes.

Apmierinot prasību, no atbildētājas, atbilstoši Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktam, Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 7.punktam, 34.panta pirmās daļas 1.punkta "b" apakšpunktam un 42.panta pirmajai daļai, piedzenami arī tiesas izdevumi – valsts nodeva valsts ienākumos no prasības summas 2356,44 *euro* ((111*12=1332 *euro)* + (85,37*12=1024,44 *euro)),* kopā 329,00 *euro,* bet saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 7,76 *euro* apmērā.

Novērtējot atbildētājas izvirzītos iebildumus pret celto prasību, tiesa tos neatrada par tādiem, kas dotu pamatu nedz celto prasību noraidīt, nedz izbeigt tiesvedību lietā, nedz atstāt prasību bez izskatīšanas.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta pirmā daļa paredz, ka tiesiskajās attiecībās, kas skar bērnu, bērna tiesības un intereses ir prioritāras.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmā daļa paredz, ka bērnam ir tiesības uz tādiem apstākļiem, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Lietas materiālos atrodas Preiļu rajona tiesas 2016.gada 12.janvāra spriedums lietā Nr.C25054215 (lietas 15.-17.lapa), ar kuru atbildētājai tika noteiktas saskarsmes tiesības ar bērnu. Spriedumā nodibināts, ka bērns dzīvo pie prasītāja.

Civillikuma 177.panta trešā daļa noteic, ka bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam). Atbilstoši Civillikuma 179.pantam minētā uzturēšana izpaužas kā uzturlīdzekļu došana tam vecākam, kurš realizē bērna aprūpi, jo vecāku pienākums gādāt par bērna uzturēšanu nebeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem. Līdz ar to, tā kā bērns dzīvo pie prasītāja, tad prasītājam rodas izdevumi bērna uzturēšanai, kas sedzami ik dienu, nodrošinot bērnu ar tam nepieciešamo. Strīdi par aizgādības tiesībām nav izšķirami šajā tiesvedībā.

Ņemot vērā minēto, pušu strīds par prasītāja parādu atbildētājai, vai tas, ka atbildētāja pati labprātīgi dažkārt iegādājas bērnam nepieciešamo, nevar kalpot par pamatu celtās prasības noraidīšanai. Kā tas izriet Civillikuma 179.panta jēgas, tiesai, izšķirot strīdu par uzturlīdzekļu piedziņu, ir jāizvērtē bērna vajadzības. Civillikuma 179.panta pirmajā daļā noteiktais vecāku pienākums uzturēt bērnu ir absolūts beznosacījuma vecāku pienākums. Tas, ka bērnam uzturs nepieciešams ikdienu, izslēdz iespēju veikt ieskaitu starp pušu prasījumiem.

Tāpat tiesa neatrod pamatu Civilprocesa likuma 132.panta pirmās daļas 5.punkta, 223.panta 3.punkta un 225.panta piemērošanai, jo uzturlīdzekļi ar tiesas spriedumu iepriekš piedzīti no prasītāja par labu atbildētājai, līdz ar to piedzenot uzturlīdzekļus no atbildētājas par labu prasītājam, un izbeidzot uzturlīdzekļu piedziņu no prasītāja atbildētājas labā, nevar uzskatīt, ka spriedums tiek taisīts starp tām pašām pusēm, par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata.

Tāpat tiesa nekonstatē pamatu Civilprocesa likuma 219.panta pirmās daļas 1.punkta piemērošanai, jo minētā tiesību norma abstrahē tos gadījumus, kas ļauj tiesai atstāt prasību bez izskatīšanu tajos gadījumos, kad prasītājs nav ievērojis lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas kārtību, prasība ir celta prasības tiesvedības kārtībā pēc vispārējiem noteikumiem, turklāt Civilprocesa likuma ceturtā sadaļa neparedz prasības tiesvedības kārtībā konkrēti šajā lietā vērsties prasītājam attiecīgā pirmstiesas jurisdikcijas iestādē.

Līdz ar to tiesa atbildētājas iebildumus vērtē kā nepamatotus.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu, tiesa atbildētājai nosaka 10 dienu termiņu sprieduma labprātīgai izpildei.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 97.pantu, tiesa

nosprieda

apmierināt prasību.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, /pers. C/, personas kods /personas kods/, labā uzturlīdzekļus bērna /pers. E/, personas kods /personas kods/, uzturam **111,00** ***euro*** ik mēnesi sākot no 2016.gada 9.februāra līdz bērna pilngadības sasniegšanai, bet ne mazāk kā Ministru kabineta valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmērā.

Izbeigt ar 2016.gada 9.februāri uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. C/, personas kods /personas kods/, /pers. D/, personas kods /personas kods/, labā pamatojoties uz Rīgas rajona tiesas 2011.gada 20.maija spriedumu lietā Nr.C33308611, ar kuru nospriests "*piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus dēla /pers. E/ (/pers. E/), personas kods /personas kods/, uzturam Ls 60,00 (sešdesmit lai 00 santīmi) apmērā katru mēnesi, sākot no 2011.gada 7.februāra līdz bērna pilngadībai, bet ne mazāk kā tas noteikts Ministru kabineta noteikumos Nr.348 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam"*, un **izbeigt** uzturlīdzekļu piedziņu pēc izpildu rakstu, kas izdots pamatojoties uz Rīgas rajona tiesas 2011.gada 20.maija spriedumu lietā Nr.C33308611, pārtraucot periodisko maksājumu piedziņu pēc pilnīgas tā izpildes.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu **329,00** ***euro***.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus **7,76** ***euro***.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par uzturlīdzekļu piedziņu /pers. C/, personas kods /personas kods/, samaksu veikt uz AS "SEB banka" norēķinu konta Nr.LV22UNLA0091021181630.

Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par valsts nodevas piedziņu valsts labā, samaksu veikt saņēmējam: Valsts kase, reģ.Nr.90000050138, konta Nr.LV55TREL1060190911200, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis: valsts nodeva lietā Nr.C33463416, un maksājumu apliecinošu dokumentu norādītajā termiņā iesniegt Rīgas rajona tiesā.

Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu valsts labā, samaksu veikt saņēmējam Tiesu administrācija, NMR 90001672316, saņēmēja iestāde Valsts kase, BIC kods: TRELLV22, kontā Nr.LV51TREL2190458019000, iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, lietā Nr.C33463416, un maksājumu apliecinošu dokumentu norādītajā termiņā iesniegt Rīgas rajona tiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas – **2016.gada 18.aprīļa,** Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijai, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Tiesnese /paraksts/ I.Čudina

NORAKSTS PAREIZS